

Utökade möjligheter att använda preventiva tvångsmedel (SOU 2022:52)

Tullverket har granskat betänkandet mot bakgrund av myndighetens uppdrag och hur förslagen kan komma att påverka myndighetens verksamhet.

Tullverkets ställningstagande

Tullverket ställer sig positivt till utredningens förslag om utökade möjligheter att använda hemliga tvångsmedel utanför en förundersökning och välkomnar särskilt att regleringen föreslås omfatta brottslighet inom myndighetens verksamhetsområde.

I Tullverkets uppdrag ingår att förebygga och motverka brottslighet i samband med in- och utförsel av varor. Myndigheten ska övervaka och kontrollera trafiken till och från Sverige så att bestämmelser om in- och utförsel av varor följs. Tullverket ska även delta i det myndighetsgemensamma arbetet mot den grova och organiserade brottsligheten.

Tullverkets roll i kampen mot organiserad brottslighet och kriminella nätverk är betydande. Försäljning av narkotika utgör inte sällan de kriminella nätverkens främsta inkomstkälla. En viktig faktor i arbetet mot de kriminella nätverken är därmed att minska tillgången till narkotika. För att komma till rätta med de senaste årens ökade antal skjutningar och sprängningar behöver också tillgången till vapen och explosiva varor kraftigt begränsas. Att förhindra att narkotika, vapen och explosiva varor förs in i landet är således ett viktigt verktyg i arbetet med att förhindra brott som begås även inom landet.

Användande av preventiva tvångsmedel innebär ett skärpt verktyg för att skapa ett informationsövertag i det brottsbekämpande arbetet. Att i ett tidigare skede få tillgång till information är centralt i arbetet med att minska mängden narkotika, vapen och explosiva varor som smugglas in till Sverige och i arbetet med att minska det dödliga våldet. Inhämtning av information genom preventiva tvångsmedel kan förväntas bidra till att bekämpa smuglingen på ett effektivare sätt. Med tillgång till preventiva tvångsmedel bedömer Tullverket att myndigheten skulle öka möjligheterna att beslagta stora mängder narkotika, vapen och explosiva varor före det att varorna kommer ut på den illegala marknaden. Genom fler beslagtagna vapen redan vid gränspassage kan de kriminellas tillgång till vapen minskas vilket kan få reducerande effekter på det dödliga våldet. Att mer effektivt kunna förebygga och förhindra smugling skulle även innebära en direkt effekt på och begränsa de kriminellas ekonomiska förutsättningar genom att brottsvinsterna minskar.

Det är av stor vikt att det inte uppstår några luckor mellan användningen av preventiva tvångsmedel och hemliga tvångsmedel under en efterföljande förundersökning. Det bör i det fortsatta lagstiftningsarbetet lämpligen förtydligas att ett preventivt tvångsmedel inte behöver avbrytas enbart av det skälet att det uppkommit förutsättningar att inleda förundersökning för ett visst brott (jfr prop. 2013/14:237 s. 101).

Tullverket har ingen invändning mot ett tidigareläggande av förslagets ikraftträdande.

Utredningen lyfter vilka ekonomiska konsekvenser förslagen kan komma att få för Tullverket och att förslagen kräver ekonomiska tillskott till verksamheten. Tullverket instämmer i den bedömningen.

Ärendets handläggning

I detta ärende har generaltulldirektören Charlotte Svensson beslutat. Föredragande har varit verksjuristen Anna-Karin Leo. I den slutliga handläggningen har även vikarierande överdirektören Bodil Taylor och rättschefen Karin Erlingsson deltagit.

TULLVERKET

Charlotte Svensson

Kopia till:

Finansdepartementet, S3

Tullverket

Verksledningsstaben
Kommunikationsavdelningen
Tullkriminalavdelningen
Underrättelseavdelningen
Ekonomiavdelningen